

**INVENTARISEREND VELDONDERZOEK
ARCHEOLOGIE DRIEMARKWEG WINTERSWIJK**

WITPAARD

24 februari 2011
075368780.0.3 - Definitief
B02042.000130.0100

Inhoud

1	Inleiding en onderzoekskader	2
1.1	Aanleiding onderzoek	2
1.2	Onderzoekslocatie	2
1.2.1	Afbakening plangebied	2
1.2.2	Huidige situatie en toekomstig gebruik	3
1.2.3	Bodemverstorende activiteiten	3
1.2.4	Onderzoeksdoel	3
2	Bureauonderzoek	5
2.1	Geomorfologie en bodem	5
2.2	Archeologisch onderzoek	5
2.2.1	Gemeentelijke beleidsadvieskaart	5
2.2.2	Archeologische monumentenkaart, archis ii en historische kaarten	5
2.3	Verwachtingsmodel	6
3	Veldonderzoek	7
3.1	Opzet	7
3.2	Resultaten	7
4	Conclusies en aanbevelingen	8
4.1	Conclusies	8
4.2	Aanbevelingen	8
Bijlage 1	Bronnen	9
Bijlage 2	Bodem, AMK-terreinen, vondst- en onderzoeksmeldingen, waarnemingen	10
Bijlage 3	Boorgrid	11
Bijlage 4	Boorstaten	12
Colofon		13

HOOFDSTUK 1 Inleiding en onderzoekskader

1.1 AANLEIDING ONDERZOEK

Aanleiding tot dit bureauonderzoek vormt het plan voor de bouw van een woning met bijgebouw(en) op een perceel aan de Driemarkweg in Winterswijk.

De geplande werkzaamheden gaan gepaard met bodemverstoringen die de eventueel in de bodem aanwezige archeologische waarden kunnen verstoren. In het kader hiervan is in eerste instantie een bureauonderzoek uitgevoerd. Op basis van dit onderzoek is vervolgens archeologisch veldonderzoek uitgevoerd.

1.2 ONDERZOEKSLOCATIE

1.2.1 AFBAKENING PLANGEBIED

Het plangebied bestaat uit een perceel ten zuidoosten van de Driemarkweg te Winterswijk (zie tabel 1.1, 1.2 en afbeelding 1.1). De totale oppervlakte van de woning met de bijgebouw(en) zal niet meer dan 250 m² bedragen. Voor een beter begrip van de archeologie in het plangebied wordt een bredere zone bestudeerd. Het onderzoeksgebied omvat een zone van ca. 1 km rond het plangebied.

Tabel 1.1

Objectgegevens

Objectgegevens plangebied	
ARCADIS projectnummer	B01033.294933
Projectnaam	IVO Archeologie Driemarkweg Winterswijk
Plaats	Winterswijk
Toponiem	Driemarkweg
Gemeente	Winterswijk
Provincie	Gelderland
Kaartblad	41
Oppervlakte plangebied	0,5 ha
Onderzoeksmelding	45048
Onderzoeken (gereedmelding)	34713
Huidig gebruik	Grasland
Archeoregio	3, Overijssels-Gelders Zandgebied
Bevoegd gezag	M. Kocken, regio-archeoloog
Uitvoering onderzoek	Januari 2011
Beheerder en plaats documentatie	ARCADIS Nederland BV, locatie Assen

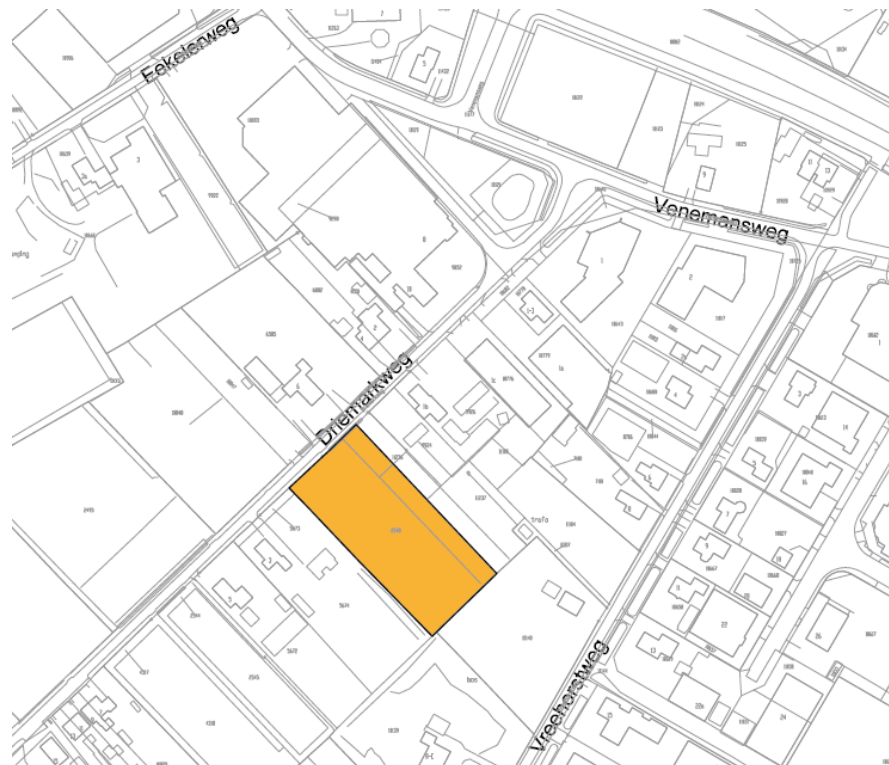
Tabel 1.2

RD-coördinaten plangebied

Coördinaten onderzoeksgebied	X-coördinaat	Y-coördinaat
Noord	245403	442318
Oost	245472	442247
Zuid	245433	442206
West	245365	442281

Afbeelding 1.1

Ligging plangebied

1.2.2

HUIDIGE SITUATIE EN TOEKOMSTIG GEBRUIK

Het plangebied is momenteel in gebruik als grasland. Er wordt een woning met een of meerdere bijgebouw(en) gebouwd.

1.2.3

BODEMVERSTORENDE ACTIVITEITEN

De geplande bouw gaat gepaard met bodemverstorende activiteiten die de eventueel in de bodem aanwezige archeologische waarden kunnen vernietigen.

1.2.4

ONDERZOEKSDOEL

Het inventariserend veldonderzoek (IVO-verkennende fase) bestaat uit een bureauonderzoek en een verkennend booronderzoek. Het onderzoeksdoel van het booronderzoek is het toetsen en aanvullen van het verwachtingsmodel uit de bureaustudie. Het verkennend booronderzoek is gericht op het aanwijzen van kansarme en kansrijke zones binnen het plangebied. Hiertoe wordt gekeken of de lagen waarin archeologische

resten worden verwacht aanwezig en intact zijn. Wanneer een intact bodemprofiel of archeologische indicatoren worden aangetroffen, zal – conform het hiertoe opgestelde protocol in de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA, versie 3.2) – als volgende stap een karterend booronderzoek worden uitgevoerd. Een karterend booronderzoek is gericht op het opsporen van eventuele vindplaatsen. De conclusies van het IVO zijn richtinggevend voor eventueel vervolgonderzoek.

HOOFDSTUK 2 Bureauonderzoek

2.1 GEOMORFOLOGIE EN BODEM

Het plangebied ligt op een plateauachtige vereffeningsrest (5F13) met welvingen, vlakten, venen, depressies en overige laagten. De bodem bestaat uit een leemarme, zwak lemige en fijn zandige veldpodzolgrond (Hn21).

2.2 ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK

Zie tabel 2.1 voor de verschillende archeologische perioden.

Tabel 2.1

Archeologische periodes uit:
Archeologisch Basis
Register (ABR)

Periode	Begin	Einde
Nieuwe tijd	1500	Heden
Late middeleeuwen	1050	1500
Vroege middeleeuwen	450	1050
Romeinse tijd	12 v. Chr.	450
IJzertijd	800 v. Chr.	12 v. Chr.
Late bronstijd	1.100 v. Chr.	800 v. Chr.
Midden bronstijd	1.800 v. Chr.	1.100 v. Chr.
Vroege bronstijd	2.000 v. Chr.	1.800 v. Chr.
Laat neolithicum	2.850 v. Chr.	2.000 v. Chr.
Midden neolithicum	4.200 v. Chr.	2.850 v. Chr.
Vroeg neolithicum	5.300 v. Chr.	4.200 v. Chr.
Mesolithicum	8.800 v. Chr.	4.900 v. Chr.
Laat - paleolithicum	35.000 v. Chr.	8.800 v. Chr.

2.2.1 GEMEENTELIJKE BELEIDSADVIESKAART

Op de gemeentelijke beleidsadvieskaart ligt het plangebied in een zone met een middelmatige archeologische verwachting. Indien de geplande ingrepen groter zijn dan 100 m² en dieper reiken dan 30 cm -mv., is het verplicht om hier een verkennend booronderzoek uit te voeren.

2.2.2 ARCHEOLOGISCHE MONUMENTENKAART, ARCHIS II EN HISTORISCHE KAARTEN

Er zijn geen AMK-terreinen aanwezig in het plangebied (Bijlage 2). Ook zijn er geen vondstmeldingen of waarnemingen bekend binnen het plangebied. Binnen een straal van

600 meter rond het plangebied zijn twee waarnemingen bekend: waarneming 3481 betreft een veelheid aan aardewerk uit de periode late ijzertijd – Romeinse tijd en een veelheid fragmenten zandsteen en kwartsiet uit de periode vroege bronstijd – midden bronstijd. Waarneming 318306 betreft drie aardewerk fragmenten (ongedateerd), twee aardewerk fragmenten uit de late middeleeuwen en een brok verbrand steen (ongedateerd). Volgens de gemeentelijke verwachtingskaart behoort het gebied waarin beide waarnemingen liggen tot het zogenaamde dekzandlandschap. Dit is een ander landschapstype dan op de locatie van het plangebied. De waarnemingen liggen respectievelijk in een zone met een middelmatige archeologische verwachting en een hoge archeologische verwachting. Op de Bonnebladen (1900) is te zien dat het plangebied niet bebouwd was.

2.3

VERWACHTINGSMODEL

Volgens de gemeentelijke beleidskaart is de kans op het aantreffen van archeologische waarden in het grootste deel van het plangebied middelmatig. Deze verwachting geldt voor vondsten uit alle periodes. De verwachting is gebaseerd op de lage ligging van het plangebied en de daarmee gepaard gaande hoge vochtigheid, die de locatie minder geschikt maakte voor bewoning en/of akkerbouw. Er zijn geen AMK-terreinen aanwezig of vondstmeldingen of waarnemingen bekend binnen het plangebied. Historisch kaartmateriaal laat zien dat het plangebied onbebouwd was. Archeologische waarden worden verwacht in de top van een intact dekzandpakket (A-, E-, B- en top C-horizont).

HOOFDSTUK

3 Veldonderzoek

3.1

OPZET

Het veldwerk bestaat uit een verkennend booronderzoek, gericht op het aanwijzen van kansarme en kansrijke zones binnen het plangebied. Hiertoe wordt gekeken of de lagen waarin archeologische resten worden verwacht intact zijn. Het gaat hier met name om de vraag of de top van het dekzandpakket (A-, E-, B- en top C-horizont) nog intact is. Er is gewerkt met een standaard boorgrid van 6 boringen per hectare. Deze zijn verspreid over het terrein uitgevoerd (Bijlage 3). De Edelmanboor kent een diameter van 7 cm. De boringen zijn tot een diepte van 25 cm in de onverstoorde C-horizont (dekzand) gezet. Relevante lagen zijn gezeefd op een zeef met een maaswijdte van 4 mm. Alle boringen zijn ingemeten ten opzichte van RD (x,y).

3.2

RESULTATEN

In de boringen zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen. De boringen laten een uniform beeld zien (Bijlage 4). De bouwvoor is 10 – 25 cm dik en bestaat uit zwak siltig en zwak humeus bruingrijs zand. Onder de bouwvoor zit in alle boringen een verstoorde zandlaag. Er is geen intacte podzolbodem (E- en B-horizont) aangetroffen. De onverstoorde C- horizont zit op een gemiddelde diepte van 60 cm. In boring 4 is geen C-horizont, maar ligt het verstoorde zandpakket direct op het keileem (80 cm -mv.).

HOOFDSTUK

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1**CONCLUSIES**

Er zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen. Het bodemprofiel is in het gehele onderzoeksgebied verstoord tot in de C-horizont of het keileem. Dit betekent dat de lagen waarin eventuele archeologische waarden zijn te verwachten verstoord zijn. Eventueel aanwezige archeologische waarden zijn daarmee verloren gegaan.

4.2**AANBEVELINGEN**

Op basis van de conclusies van het IVO wordt het plangebied niet behoudenswaardig geacht. Aanbevolen wordt geen nader onderzoek te verrichten en het gebied vrij te geven voor ontwikkeling. Mochten onverhoopt toch archeologische waarden worden aangetroffen, dan dient onmiddellijk contact met het bevoegd gezag te worden opgenomen. Het bevoegd gezag wordt vertegenwoordigd door de regio-archeoloog, de heer M. Kocken, tel. 0314-32 12 35/ 06-549 61 010.

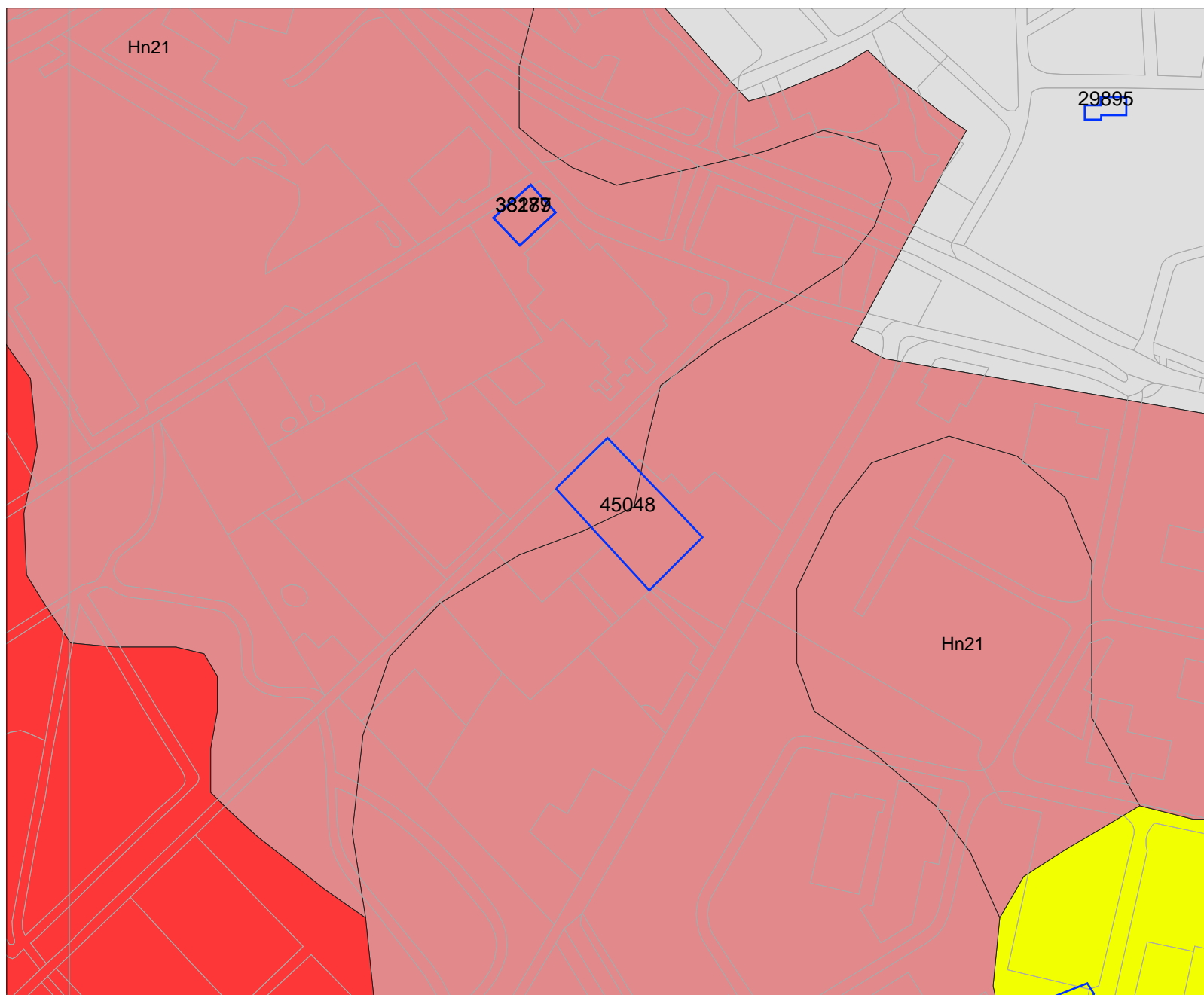
BIJLAGE 1

Bronnen

- Archeologische Monumenten Kaart (AMK), Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM), Amersfoort, 2008.
- Archeologisch Basis Register (ABR), Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB), Amersfoort, 1992.
- Archeologisch Informatie Systeem II (Archis II), Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM), Amersfoort, 2005.
- Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, versie 3.1, College voor de Archeologische Kwaliteit, 2007.
- Neefjes, J en N.W. Willemsse. Cultuurhistorische atlas Winterswijk. RAAP-rapport 1878. 2009.

BIJLAGE 2

Bodem, AMK-terreinen, vondst- en onderzoeksmeldingen, waarnemingen

Legenda

- WAARNEMINGEN
- VONDSMELDINGEN

MONUMENTEN

- archeologische waarde
- hoge archeologische waarde
- zeer hoge archeologische waarde
- zeer hoge arch waarde, beschermd
- ONDERZOEKSMELDINGEN
- TOP10 ((c)TDN)

BODEM ((c)Alterra)

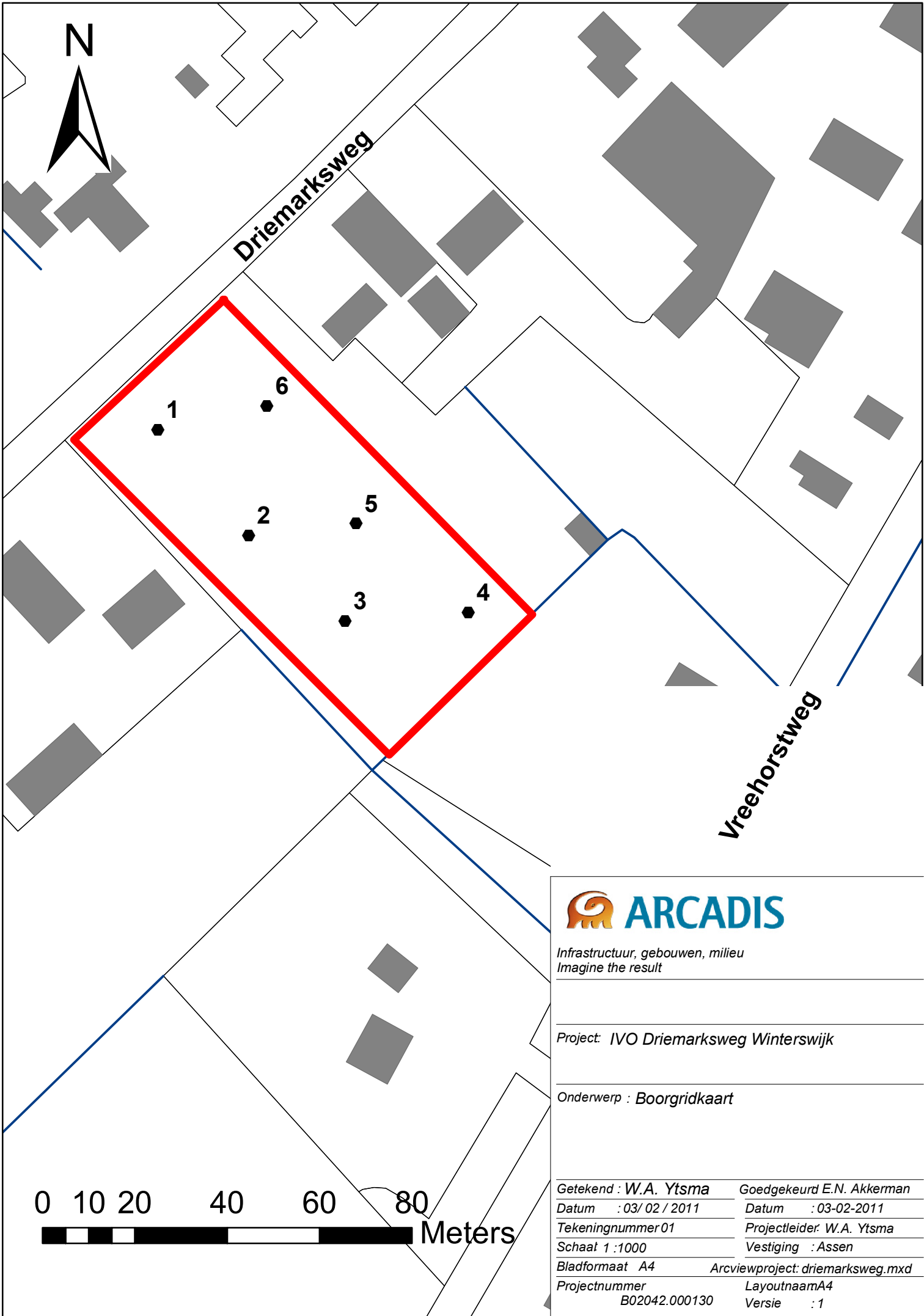
- Associaties
- Brikgronden
- Bebouwing
- Dijk, bovenlandstrook
- Dikke eerdgronden
- Fluviaatiele afz ouder pleistoceen
- Groeve, gegraven, mijnstort
- Kalksteenverwerkingsgronden
- Oude rivierkleigronden
- Overige oude kleigronden
- Ondiepe keileemgronden
- Leemgronden
- Zeekleigronden
- Mariene afz ouder pleistoceen
- Niet-gerijpte minerale gronden
- Oude bewoningsplaatsen
- Rivierkleigronden
- Kalkh lutumarme gronden

Archis2

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

BIJLAGE 3 Boorgrid

N

Driemarksweg

Vreehorstweg

1

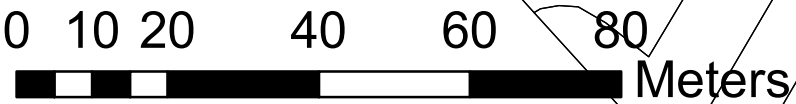
6

2

5

3

4

Infrastructuur, gebouwen, milieu
Imagine the result

Project: IVO Driemarksweg Winterswijk

Onderwerp : Boorgridkaart

Getekend : W.A. Ytsma	Goedgekeurd E.N. Akkerman
Datum : 03/02/2011	Datum : 03-02-2011
Tekeningnummer 01	Projectleider: W.A. Ytsma
Schaal 1:1000	Vestiging : Assen
Bladformaat A4	Arcviewproject: driemarksweg.mxd
Projectnummer B02042.000130	Layoutnaam A4
	Versie : 1

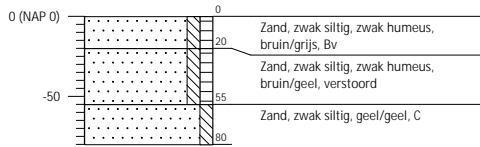
BIJLAGE 4 Boorstaten

IVO Driemarksweg

Boorstaten

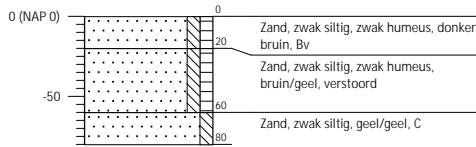
Boring: 1 (245385,442284)

Opnamedatum: 27-1-2011

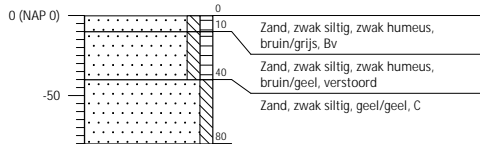
Boring: 2 (245404,442261)

Opnamedatum: 27-1-2011

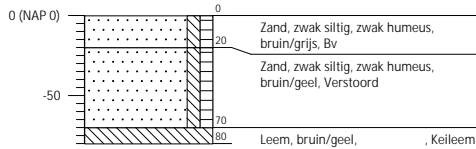
Boring: 3 (245425,442242)

Opnamedatum: 27-1-2011

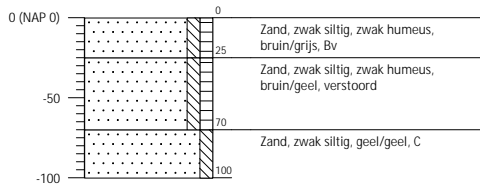
Boring: 4 (245452,442244)

Opnamedatum: 27-1-2011

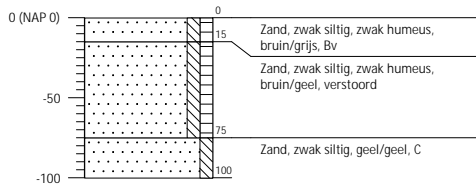
Boring: 5 (245427,442263)

Opnamedatum: 27-1-2011

Boring: 6 (245408,442289)

Opnamedatum: 27-1-2011

Colofon

INVENTARISEREND VELDONDERZOEK ARCHEOLOGIE DRIEMARKWEG WINTERSWIJK

OPDRACHTGEVER:

Witpaard

STATUS:

Definitief

AUTEUR:

A.A. Visser
F.R. Buurmans MA
W.A. Ytsma MA

GECONTROLEERD DOOR:

Drs. E.N. Akkerman
Drs. E.W. Brouwer

VRIJGEGEVEN DOOR:

Drs. E.N. Akkerman

24 februari 2011
075368780.0.3

978-90-8958-201-0

ARCADIS NEDERLAND BV
Zendmastweg 19
Postbus 63
9400 AB Assen
Tel 0592 392 111
Fax 0592 353 112
www.arcadis.nl
Handelsregister 9036504

©ARCADIS. Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit dit document worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale reproductie of anderszins.